

Додаткові матеріали
до вебінару «Захист авторських прав в Інтернеті: проблеми та способи захисту за міжнародним та українським законодавством»

1. Статистика порушень авторського права та суміжних прав в мережі Інтернет

Для розробки дієвих інструментів боротьби з Інтернет-піратством уряди провідних країн світу, міжнародні організації, асоціації з захисту прав авторів, інші NGO, а також приватні компанії займаються дослідженням рівня піратства в Інтернеті, вивченням тенденцій у піратстві, а також дослідженням факторів, що сприяють піратству.

Однією з таких організацій є компанія MUSO Co., Ltd. – британська компанія, що займається дослідженням рівня піратства, а також розробкою програмного забезпечення, спрямованого на захист прав авторів з можливостями відслідковування незаконного контенту.

Дані про рівень піратства містяться у звітах даної компанії. Доступ до них можна отримати на власну електронну пошту, надіславши запит компанії. Сайт MUSO: <https://www.muso.com/>

Звіти компанії MUSO, які докладаю:

1. Film and TV Piracy Report 2022
2. The Publishing Industry Piracy Report 2022

Ще одне таке дослідження проводилось компанією ORIMA Research, яка займається проведенням досліджень, наданням консультацій та послуг з обробки даних для австралійського уряду, на замовлення якого (Australian Attorney-General's Department) було проведено дослідження під назвою «Опитування споживачів щодо порушення авторських Прав 2022. Звіт про результати опитування» (Consumer Survey on Online Copyright Infringement 2022. Survey Findings Report). Дослідження демонструє, що на противагу 2021 року у 2022 році рівень споживання контенту збільшився в усіх сферах, однак рівень споживання законного контенту залишився на рівні 2021 року, це приблизно 75%, однак рівень піратства музики підвищився (з 79% до 75%). Загалом 61% респондентів у 2022 році (70% -- у 2021 році) споживали контент способами, що є законними ("likely to be lawful"). Дослідження проводилось по всім сферам і його результати присвячені не тільки тенденціям піратства у конкретних сферах (музика, TV, фільми, відеоігри, спортивні трансляції), а і визначено профіль порушника авторських прав у кожній сфері та названо способи порушення прав у 2020, 2021, 2022 роках, що також дозволяє дослідити еволюцію піратства в Австралії. Ознайомитись з результатами дослідження можна за посиланням: https://www.ag.gov.au/system/files/2023-02/consumer-survey-on-online-copyright-infringement-2022_report.pdf

Крім того, цікавим є ще одне порівняльне дослідження, проведене Відомством з інтелектуальної власності Європейського Союзу (EUIPO) під назвою «Online Copyright Infringement in the European Union^ Films, Music, Software and TV (2017—2022)», яке демонструє, що піратство знижувалось до 2021 року і почало незначною мірою зростати на 3,3% у 2022 році, 58% піратського контенту споживаються через стрімінг, а 32% - через прямі завантаження. У дослідженні також приділено увагу впливу пандемії COVID19 на рівень піратства і відзначено, що піратство фільмів почало знижуватись у 2 половині 2020 року, що спостерігалось у всіх країнах-членах ЄС і зменшилось у Польщі та Ірландії більше, ніж на 60%, це пояснювалось, зокрема, можливо тим, що споживачі обирали доступ до платформ з легальним контентом як більш простий шлях отримати доступ до бажаного контенту і зменшенням витрат на розваги за межами дому, однак ця тенденція не спостерігалась у сфері телебачення, яке залишається найбільш піратським типом контенту в ЄС. У піратстві онлайн-видань лідирує такий жанр як манга.

Ознайомитись з результатами дослідження можна за посиланням: https://euipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/reports/2023_online_copyright_infringement_in_eu/2023_online_copyright_infringement_in_eu_FullR_en_en.pdf

2. Міжнародне, регіональне та національне законодавство, присвячене захисту авторських прав

Договір ВОІВ про авторське право (WIPO Copyright Treaty або WCT) від 20 грудня 1996 року, набув чинності 6 березня 2002 року. Загальна кількість країн, як ратифікували WCT: 115.

Доступ до WCT можна отримати за посиланням на сайті Верховної Ради України (далі – ВРУ): https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_770#Text (на укр.), а також на сайті Всесвітньої організації інтелектуальної власності (далі – ВОІВ): <https://www.wipo.int/treaties/en/ip/wct/>

Важливі положення в сфері захисту прав на твори в Інтернеті:

Стаття 8. Право на розповсюдження серед широкої публіки

Не порушуючи положень Статей 11 (1) (ii), 11 bis (1) (i) та (ii), 11 ter (1) (ii), 14 (1) (ii) та 14 bis (1) Бернської конвенції автори літературних і художніх творів користуються виключним правом дозволяти будь-яке розповсюдження своїх творів серед широкої публіки через дротові або недотові засоби зв'язку, включаючи розповсюдження своїх творів серед широкої публіки у такий спосіб, що представники публіки можуть мати доступ до таких творів у будь-якому місці і в будь-який час за їх власним вибором*.

Стаття 11. Зобов'язання стосовно технічних засобів

Договірні Сторони передбачають відповідну правову охорону та ефективні засоби правового захисту від обходу існуючих технічних засобів, які вживаються авторами у зв'язку із застосуванням їх прав згідно з цим Договором або Бернською конвенцією і обмежують дії, які не дозволені авторами або не допускаються законом по відношенню до їх творів.

Стаття 12. Зобов'язання стосовно інформації про управління правами

(1) Договірні Сторони передбачають відповідні ефективні засоби юридичної відповідальності по відношенню до будь-якої особи, яка свідомо чинить будь-які з нижчезазначених дій, знаючи або, у зв'язку із застосуванням цивільно-правових засобів захисту, маючи належні підстави знати, що така дія буде спонукати, дозволяти, сприяти або приховувати порушення будь-якого права, передбаченого цим Договором або Бернською конвенцією:

(i) недозволене усунення або зміну будь-якої електронної інформації про управління правами;
(ii) недозволене поширення, імпортування для розповсюдження, передачу в ефір або розповсюдження серед широкої публіки, творів або примірників творів, знаючи, що в них без дозволу була усунена або змінена електронна інформація про управління правами*.

(2) "Інформація про управління правами" в розумінні цієї статті означає інформацію, яка ідентифікує твір, автора твору, володаря будь-якого права на твір або інформацію про умови використання твору, а також будь-які цифри або коди, в яких подана така інформація, якщо будь-яка з цих складових інформації додана до примірника твору або фігурує у зв'язку із розповсюдженням твору серед широкої публіки.

* Узгоджені заяви щодо Статті 12: Розуміється, що посилання на "порушення будь-якого права, що охоплюється цим Договором або Бернською конвенцією" включає як виключні права, так і права на одержання винагороди.

Розуміється далі, що Договірні Сторони не будуть базуватися на цій Статті для знаходження або застосування систем по управлінню правами, які б здійснювали нав'язування формальностей, які недопустимі за Бернською конвенцією та цим Договором, наприклад, забороняючи вільний рух товарів або перешкоджаючи користуванню правами, які передбачені цим Договором.

Договір ВОІВ про виконання і фонограми (WIPO Performances and Phonograms Treaty або WPPT) від 20 грудня 1996 року, набув чинності 20 травня 2002 року. Загальна кількість країн, як ратифікували WCT: 112.

Доступ до WPPT можна отримати за посиланням на сайті ВРУ: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_769#Text або на сайті ВОІВ: <https://www.wipo.int/treaties/en/ip/wppt/>

У сфері захисту суміжних прав в Інтернеті WPPT містить ідентичні положення, що і WCT. Дублювати їх не буду. Однак зверну на них увагу: Стаття 10. Право зробити записані виконання доступними; стаття 14. Право зробити фонограми доступними; стаття 18. Зобов'язання стосовно технічних засобів; стаття 19. Зобов'язання стосовно інформації про управління правами.

Директива 2000/31/ЄС від 08.06.2000 «Про деякі правові аспекти інформаційних послуг, зокрема, електронної комерції, на внутрішньому ринку» («Директива про електронну комерцію») (Directive 2000/31/EC of the European Parliament and of the Council of 8 June 2000 on certain legal aspects of information society services, in particular electronic commerce, in the Internal Market ('Directive on electronic commerce'))

Доступ до Директиви 2000/31/ЄС можна отримати через сайт ВРУ за посиланням: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_224#Text або на порталі EUR-Lex, де розміщується внутрішнє законодавство ЄС) за посиланням: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=celex%3A32000L0031>

Важливі положення, що регулюють відповідальність інформаційних посередників за контент, розміщений користувачами на платформах:

Стаття 14. Розміщення інформації

1. Якщо надаються інформаційні послуги, які включають в себе зберігання інформації, що надається одержувачем послуг, держави-члени забезпечують звільнення постачальника послуг від відповідальності за інформацію, що була збережена за запитом одержувача послуг, при умові, що:

а) постачальник послуг не знає про незаконну діяльність чи інформацію, що стосується позовів про відшкодування збитків, не обізнаний із фактами чи обставинами, з яких впливає незаконна діяльність чи інформація; або

б) постачальник за умов обізнаності вдається до швидких дій з метою усунення можливості доступу чи відключення доступу до інформації.

2. Пункт 1 не застосовується, якщо одержувач послуг діє під егідою чи під контролем постачальника.

3. Ця стаття не впливає як на можливість для суду чи адміністративного органу, відповідно до правової системи держав-членів, вимагати від постачальника послуг обмеження чи запобігання порушення, так і на здатність держав-членів встановлювати процедури, що регулюють усунення можливості доступу чи відключення доступу до інформації.

Стаття 15. Відсутність загального обов'язку відслідковувати

1. Держави-члени не накладають на постачальників послуг ні загального обов'язку при наданні послуг, що регулюється статтями 12, 13 та 14, відслідковувати інформацію, яку вони передають чи зберігають, ні загального обов'язку здійснювати активний пошук фактів чи обставин, що вказують на незаконну діяльність.

2. Держави-члени можуть передбачити обов'язки для постачальників інформаційних послуг інформувати компетентні державні органи про підозрілу незаконну діяльність, що здійснюється, чи інформацію, що надається одержувачем послуг, або обов'язки повідомляти компетентні органи за їх запитом про інформацію, яка надає можливість ідентифікувати тих одержувачів послуг, з якими вони мають угоди про зберігання інформації.

Директива 2001/29/ЄС від 22.05.2001 «Про гармонізацію окремих аспектів авторського права і суміжних прав в інформаційному суспільстві» (Directive 2001/29/EC of the European Parliament and of the Council of 22 May 2001 on the harmonisation of certain aspects of copyright and related rights in the information society)

Доступ до Директиви 2001/29/ЄС можна отримати через сайт ВРУ за посиланням: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_005-01#Text або на порталі EUR-Lex за посиланням: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32001L0029>

Даною Директивою імплементовано у внутрішнє законодавство ЄС положення WCT та WPPT. В аспекті захисту авторських та суміжних прав в інтернеті слід звернути увагу на положення статей 3, 5, 6 та 7.

Стаття 6. Зобов'язання щодо технологічних заходів

1. Держави-члени повинні забезпечити належний правовий захист від обходу будь-яких ефективних технологічних заходів, який відповідна особа здійснює з розумінням або з достатніми підставами для розуміння того, що він чи вона намагається досягти такої мети.

2. Держави-члени повинні забезпечити належний правовий захист від виробництва, імпорту, розповсюдження, продажу, оренди, реклами для продажу або оренди, або володіння з комерційною метою пристроями, продуктами чи компонентами, а також від надання послуг, які:

(а) популяризуються, рекламуються або реалізуються з метою обходу, або

(b) мають лише обмежене комерційне призначення або використання, окрім обходу, або

(c) першочергово спроектовані, вироблені, адаптовані або виконані з метою забезпечення або полегшення обходу будь-яких ефективних технологічних заходів.

3. Для цілей цієї Директиви термін «технологічні заходи» означає будь-яку технологію, пристрій або компонент, який в ході своєї звичайної експлуатації призначений для запобігання або обмеження дій щодо творів або інших об'єктів, не дозволених правоволодільцем будь-якого авторського права чи будь-якого суміжного права, передбаченого законодавством, або особливого права, передбаченого главою III Директиви 96/9/ЄС. Технологічні заходи повинні вважатися «ефективними», якщо використання охоронюваного твору або іншого об'єкта контролюється правоволодільцями шляхом застосування процедури контролю доступу або охорони, як-от кодування, шифрування або іншої трансформації твору або іншого об'єкта чи механізму для контролю копіювання, яка досягає мети охорони.

Стаття 7. Зобов'язання щодо інформації про управління правами

1. Держави-члени повинні забезпечити належний правовий захист від будь-якої особи, яка навмисно без дозволу здійснює будь-яку з таких дій:

(а) видалення або внесення змін до будь-якої електронної інформації про управління правами;

(b) розповсюдження, імпортування для розповсюдження, мовлення, повідомлення до загального відома публіки або надання доступу публіці до творів або інших об'єктів, що їх охорона передбачена цією Директивою або главою III Директиви 96/9/ЄС, з яких було без дозволу видалено або змінено електронну інформацію про управління правами;

якщо така особа розуміє або вона має достатні підстави для розуміння того, що такими діями вона спонукає, сприяє, полегшує або приховує порушення будь-яких авторських прав або будь-яких суміжних прав, передбачених законом, або прав *sui generis*, передбачених главою III Директиви 96/9/ЄС.

2. Для цілей цієї Директиви термін «інформація про управління правами» означає будь-яку надану правоволодільцями інформацію, яка ідентифікує твір або інший об'єкт, зазначений у цій Директиві або охоплений правом *sui generis*, передбаченим главою III Директиви 96/9/ЄС, автора або будь-якого іншого правоволодільця, або інформацію про умови використання твору або іншого об'єкта, а також будь-які номери або коди, що представляють таку інформацію.

Перший підпараграф застосовується, коли будь-який з цих елементів інформації пов'язаний з копією твору або іншого об'єкта, або з'являється у зв'язку з повідомленням до загального відома публіки такого твору або іншого об'єкта, зазначеного у цій Директиві або охопленого правом *sui generis*, передбаченим главою III Директиви 96/9/ЄС.

Директива 2019/790 від 17.04.2019 «Про авторське право і суміжні права на Єдиному цифровому ринку та про внесення змін до директив 96/9/ЄС та 2001/29/ЄС (Directive (EU) 2019/790 of the European Parliament and of the Council of 17 April 2019 on copyright and related rights in the Digital Single Market and amending Directives 96/9/EC and 2001/29/EC)

Доступ до Директиви 2019/790 можна отримати через сайт ВРУ за посиланням: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_022-19#Text або на порталі EUR-Lex за посиланням: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2019/790/oj>

Відповідна директива викликала шквал критики серед численних установ, провідних технологічних компаній світу, академічних колах з однієї сторони, і хвилю схвалення медіа-груп, особливо у музичному бізнесі, з іншої сторони. Так, проти статті 17 виступили такі організації як Репортери без кордонів (Reporters Without Borders), Human Rights Watch, Electronic Frontier Foundation, Creative Commons, European Digital Rights, GitHub, Wikimedia Foundation (партнерська організація Вікіпедії). Всього 115 організацій, які підписали відповідну петицію. Однією з найбільших противниць вказаних статей 15 та 17 стала компанія Google, Inc. Вказавши, що «це перетворить Інтернет у місце, де все, що завантажується користувачами повинно бути перевірене юристами». Кент Волкер, старший віцепрезидент з міжнародних відносин та головний юрисконсульт компанії Google вказав: «Компанії, які розумно допомагають правовласникам ідентифікувати та контролювати використання їх вмісту, не повинні нести відповідальності за все, що завантажує користувач, так само, як телефонна компанія не повинна нести відповідальності за вміст розмов.» З іншої сторони, медіа-групи стверджують, що Wikimedia і Google були організаторами «нечесної компанії» проти положень Директиви з метою впливу на депутатів Європарламенту, вказуючи, що Google витратила більше 4,5 мільйонів євро на лобювання відповідної компанії. Газета Financial Times писала, що «YouTube контролює 60 відсотків усього бізнесу потокового аудіо, але платить лише 11 відсотків доходів, які отримують артисти».

Інформація взята з Вікіпедії за посиланням:

https://en.wikipedia.org/wiki/Directive_on_Copyright_in_the_Digital_Single_Market

Що ж виклидало такий ажіотаж?

- Стаття 15** Директиви, яку називають «податок на гіперпосилання» (link tax), якою видавцям онлайн-публікацій у пресі надано виключне право на розповсюдження серед широкої публіки (використання в мережі Інтернет) своїх публікацій. Це виключення не застосовується, якщо такі публікації використовуються з некомерційною метою, якщо мова йде про розміщення гіперпосилань або до використання окремих слів і коротких уривків з публікацій. При цьому у ч.5 статті 15 вказано: *«Держави-члени повинні забезпечити, щоб автори творів, включених до публікації в пресі, отримували належну частку доходів, що їх видавці отримують за використання їхніх публікацій у пресі надавачами послуг інформаційного суспільства»*. Таким чином, такі агрегатори новин як «Google News», повинні сплатити відсоток від прибутку за використання публікацій видавцям відповідних публікацій, а ті, в свою чергу, -- авторам даних публікацій. Необхідність введення відповідної статті пояснювалась наступним: захист прав на використання онлайн-публікацій преси є «складний і неефективний», «агрегатори новин або служби моніторингу ЗМІ» використовують онлайн публікації в комерційних цілях, а автори не отримують належної винагороди.
- Стаття 17** Директиви, яку також називали «фільтр завантаження» (upload filter), «кіллер стартапів» (startup killer), «заборона мемів» (meme ban) передбачає зобов'язання надавачів онлайн-послуг спільного доступу до контенту, якими є компанії, які надають користувачам можливість використовувати власні веб-сайти для завантаження контенту (такі, як YouTube, Facebook), отримати дозволи (ліцензії) на використання контенту, захищеного авторським правам. Якщо ж отримати ці дозволи не вдалося, то відповідні інформаційні посередники

несуть відповідальність за використання творів, захищених авторським правом шляхом публічного сповіщення або доведення до загального відома, окрім ситуації, коли вони підтвердять, що вони:

- (а) **доклали всіх зусиль для отримання дозволу**; та
- (б) **доклали всіх зусиль** відповідно до високих галузевих стандартів професійної сумлінності, **щоб забезпечити недоступність певних творів чи інших об'єктів, щодо яких правоволодільці надали надавачам послуг відповідну та необхідну інформацію**; та у будь-якому разі
- (с) **діяли оперативно після отримання достатньо обґрунтованого повідомлення від правоволодільців, щоб заблокувати доступ до творів або інших об'єктів, про які було повідомлено, або вилучити їх зі своїх вебсайтів, та доклали всіх зусиль для запобігання їх подальшому вивантаженню** відповідно до пункту (б).

Відповідна відповідальність не застосовується до нових надавачів онлайн-послуг спільного доступу до контенту, для яких є достатнім виключно докласти зусиль з метою отримання дозволу, якщо такі особи:

- здійснюються діяльність у ЄС **менше 3 років**;
- мають річний оборот **менше 10 мільйонів Євро**.

Якщо ж кількість відвідувачів їх сайту складає більше 5 млн. користувачів, розрахована за результатами останнього календарного року, надавачі онлайн-послуг спільного доступу до контенту також повинні підтвердити, що вони доклали всіх зусиль для запобігання подальшому вивантаженню творів чи інших об'єктів, про які було повідомлено та щодо яких правоволодільці надали відповідну та необхідну інформацію.

При цьому користувачам онлайн-послуг спільного доступу до контенту надається право на користування винятками та обмеженнями стосовно використання творів, захищених авторським правом при опублікуванні власних творів у формі:

- (а) цитата, критика, рецензія;
- (б) використання з метою створення карикатури, пародії або пастишу.

Digital Millenium Copyright Act (1998)

Інформація з U.S. Copyrights Office: <https://www.copyright.gov/dmca/>

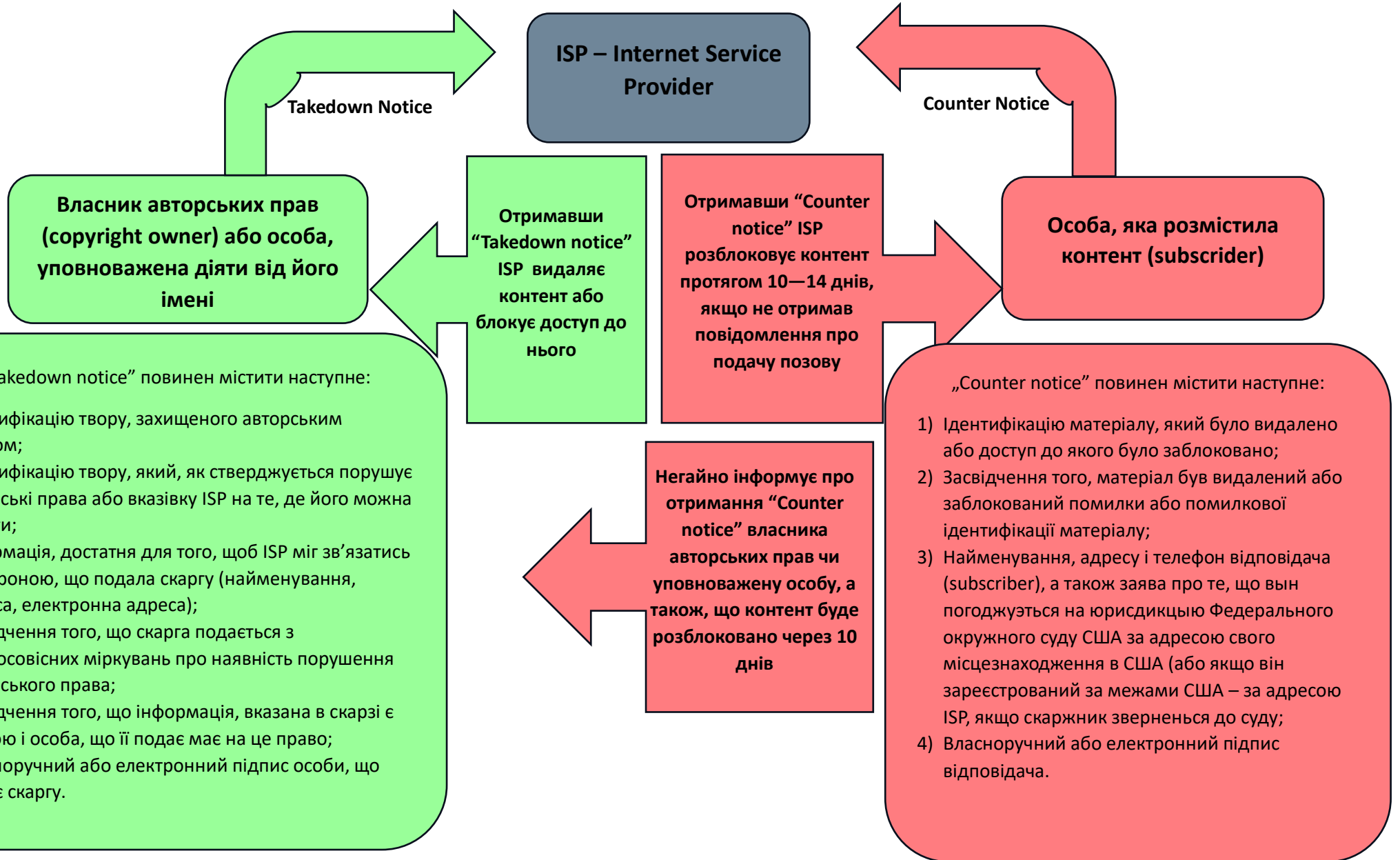
«Наприкінці 90-х років минулого століття Конгрес визнав правову невизначеність, з якою стикається Інтернет-індустрія яerez потенційну юридичну відповідальність постачальників онлайн-послуг за порушення авторських прав, які мали місце на їхніх ресурсах. Щоб вирішити цю проблему, Конгрес прийняв розділ 512 Закону про авторське право, який (1) дозволив власникам авторських прав видаляти онлайн-контент, що порушує права, без необхідності звернення до судових органів, і (2) сприяв розвитку Інтернет-індустрії, забезпечуючи юридичну визначеність щодо участі постачальників онлайн-послуг. Розділ 512 захищає постачальників онлайн-послуг від грошової відповідальності та обмежує інші форми відповідальності за порушення авторських прав, устанавлюючи так звані "безпечні гавані" в обмін на співпрацю з власниками авторських прав для швидкого видалення контенту, що порушує авторські права, якщо постачальники онлайн-послуг відповідають певним умовам.»

Текст DMCA:

<https://www.congress.gov/bill/105th-congress/house-bill/2281/text>

<https://www.govinfo.gov/content/pkg/PLAW-105publ304/pdf/PLAW-105publ304.pdf>.

Процедура подачі "takedown notice" та "counter-notice" за DMCA (NOTICE-AND-TAKEDOWN SYSTEM)

Закон України «Про авторське право і суміжні права» (2974-ІХ від 15.04.2023)

Новий профільний закон набув чинності 1 січня 2023 року і має на меті вирішення кількох задач: 1) гармонізувати положення законодавства про авторське право з положеннями європейських директив у сфері авторського права на виконання Угоди про асоціацію з Є; 2) узгодити положення закону з нормами Цивільного кодексу України; 3) врегулювати питання, пов'язані з авторськими правами, що виникли в результаті технологічного розвитку.

Стаття 56 Закону містить механізм припинення порушення авторських прав в мережі Інтернет, за яким суб'єкт авторського права/суміжних прав може звернутись до власника веб-сайту / власника веб-сторінки або якщо внаслідок такого звернення власник веб-сайту не вчинив дії, передбачені частинами 3—6, або якщо інформація про нього відсутня в WHOIS, то він може звернутись до постачальника послуг хостингу. На відміну від DMCA отримувач скарги (власник веб-сторінки / веб-сайту / провайдер послуг хостингу) може відмовити у її задоволенні, однак виключно на підставах визначених у статті 56. Заблокувати контент (якщо скарга підлягає задоволенню) або надати відповідь про відмову у її задоволенні отримувач скарги повинен протягом 48 годин з моменту її отримання. Якщо власник веб-сторінки не відповів на скаргу, власник веб-сайту самостійно унеможлиблює доступ до контенту. Подати скаргу можна лише через патентного повіреного або адвоката, якщо скарга подається юридичною особою, або якщо скарга подається до провайдера послуг хостингу.

Заява про припинення порушення авторського права та/або суміжних прав повинна містити:

- 1) **відомості про заявника, необхідні для його ідентифікації:** ім'я (найменування), місце проживання (перебування) або місцезнаходження, адреса електронної пошти або поштова адреса, на яку власник веб-сайту або інші особи в передбачених цим Законом випадках мають направляти інформацію; для заявників-юридичних осіб - ідентифікаційні дані про реєстрацію юридичної особи у країні місцезнаходження, зокрема в торговельному, банківському, судовому або державному реєстрі, у тому числі реквізити реєстру, реєстраційний номер;
- 2) **вид і назву об'єктів авторського права та/або об'єктів суміжних прав**, іншу інформацію, що дає можливість ідентифікувати об'єкт, про порушення права на який йдеться у заяві;
- 3) **вмотивоване твердження**, зазначене у відповідній заяві, **про наявність у заявника майнових прав на об'єкт авторського права або об'єкт суміжних прав чи виключних прав на використання такого об'єкта** з посиланням на *підстави виникнення таких прав чи виключних прав та строк чинності таких прав* (підстави не вказуються, якщо заявник є первинним суб'єктом відповідних майнових прав);
- 4) **гіперпосилання на електронну (цифрову) інформацію**, розміщену або в інший спосіб використану на веб-сайті, або **гіперпосилання на веб-сторінку**, до якої здійснювалося інтерактивне надання доступу **об'єкта авторського права або об'єкта суміжних прав, про порушення майнових прав на який йдеться у заяві;**
- 5) **вимогу до власника веб-сайту про унеможливлення доступу до цифрового контенту на веб-сайті** та/або вимогу до власника веб-сайту і провайдера послуг обміну контентом щодо недопущення ними (ним) подальшого розміщення на веб-сайті зазначеного цифрового контенту;
- 6) **відомості про постачальника послуг хостингу**, який надає послуги та/або ресурси для розміщення відповідного веб-сайту або їх частин у мережі Інтернет та забезпечення доступу до них через мережу Інтернет, а саме: найменування; адреса електронної пошти або поштова адреса, на яку в передбачених цим Законом випадках власник веб-сайту або інші особи мають надсилати інформацію. Власник веб-сайту, який розміщує свій веб-сайт або його частину в мережі Інтернет на власних ресурсах та/або самостійно забезпечує доступ до нього з використанням мережі Інтернет, який надає можливість іншим особам розміщувати цифровий контент на його веб-сайті, є постачальником послуг хостингу;
- 7) **твердження заявника, що наведена в заяві інформація є достовірною, а наявність у заявника прав, про порушення яких заявлено, перевірена адвокатом або представником у**

справах інтелектуальної власності (патентним повіреним), за представництвом (посередництвом) якого подається заява.

Провайдер послуг хостингу, власник веб-сайту і власник веб-сторінки, який не є власником веб-сайту, не несе відповідальності за порушення авторського права, вчинені в Інтернеті, якщо він заблокував контент протягом 48 годин з моменту отримання скарги, однак таке звільнення від відповідальності не застосовується до власника веб-сайту / власника веб-сторінки, який не є власником веб-сайту, якщо:

- 1) власник веб-сайту протягом трьох місяців, незважаючи на отримані та задоволені ним заяви про припинення порушень, допустив не менше двох випадків використання на одній чи декількох веб-сторінках, власником яких він є, одного й того самого об'єкта авторського права або об'єкта суміжних прав на одному й тому самому веб-сайті;
- 2) власник веб-сторінки, який не є власником веб-сайту, протягом трьох місяців, незважаючи на отримані та задоволені ним заяви про припинення порушень, допустив не менше двох випадків використання одного й того самого об'єкта авторського права або об'єкта суміжних прав на одному й тому самому веб-сайті.

Крім того, у статті 58 Закону передбачені умови відповідальності провайдерів послуг обміну контентом за порушення авторських та/або суміжних прав, вчинені їх користувачами. Фактично ця стаття імплементує положення статті 17 Директиви 2019/790.

Закон України «Про державну підтримку кінематографії в Україні» (1977-VIII від 23.03.2017), яким внесено зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення (КУпАП): КУпАП доповнено статтями 164⁻¹⁷ та 164⁻¹⁸.

Так, у ст. 164⁻¹⁷ КУпАП (порушення умов і правил, що визначають порядок припинення порушень авторського права і (або) суміжних прав з використанням мережі Інтернет) визначено: «Порушення умов і правил, що визначають порядок припинення порушень авторського права і (або) суміжних прав з використанням мережі Інтернет, у тому числі невчинення власником веб-сайту, постачальником послуг хостингу передбачених законодавством про авторське право і суміжні права дій щодо унеможливлення доступу користувачів мережі Інтернет до об'єктів авторського права і (або) суміжних прав, ненадання або несвоєчасне надання відповіді на заяву суб'єкта авторського права і (або) суміжних прав власником веб-сайту, постачальником послуг хостингу, наведення завідомо недостовірних відомостей у відповіді на заяву суб'єкта авторського права і (або) суміжних прав, власником веб-сайту, постачальником послуг хостингу, а також нерозміщення власниками веб-сайтів, постачальниками послуг хостингу на власних веб-сайтах, в публічних базах даних записів про доменні імена (WHOIS) достовірної інформації про себе, - тягнуть за собою накладення штрафу від п'ятисот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Тобто від 8500 грн. до 17000 грн.

Ті самі дії, вчинені повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення за одне з правопорушень, зазначених у частині першій цієї статті, - тягнуть за собою накладення штрафу від тисячі до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Тобто від 17000 до 34000 грн.

В свою чергу, стаття 164⁻¹⁸ (Наведення завідомо недостовірної інформації у заявах про припинення авторського права і (або) суміжних прав, вчинених з використанням мережі Інтернет) передбачає відповідальність за подачу скарг, що містять недостовірну інформацію: Наведення особою завідомо недостовірної інформації щодо наявності авторського права і (або) суміжного права у заяві про припинення порушень авторського права і (або) суміжних прав з використанням мережі Інтернет, направленої відповідно до законодавства про авторське право і суміжні права, - тягне за собою накладення штрафу від тисячі до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Тобто від 17000 до 34000 грн.

Закон України «Про рекламу»

Відповідно до частини 10 статті 8 Закону: «Розміщення реклами в мережі Інтернет на веб-сайті, інтернет-адреса (доменне ім'я, уніфікований локатор ресурсу (URL) або адреса інтернет-протоколу) якого відповідно до відомостей ВОІВ включена від України до національного переліку веб-сайтів, що викликають занепокоєння щодо дотримання прав інтелектуальної власності (далі - національний перелік), забороняється.»

Відповідальність за порушення, що накладається на рекламодавців та/або розповсюджувачів реклами, що розмістили свою рекламу на такому веб-сайті: 10 мін. заробітних плат (71 000 грн.)

Перелік (blacklist) ВОІВ: **WIPO ALERT** (<https://www.wipo.int/wipo-alert/ru/database-search.jsp>) - захищена онлайн-платформа, на яку держава-члени ВОІВ можуть завантажувати детальну інформацію про веб-сайти та додатки, щодо яких встановлено, що вони, згідно з національними нормами, порушують авторське право. Система може використовувати рекламодавцями та рекламними агентствами з метою уникнення розміщення власної реклами на сайтах, на яких здійснюється порушення авторського права.

Веб-сайт включається до національного переліку за результатами розгляду звернення суб'єкта авторського права за умови надання належних доказів того, що власник веб-сайту протягом останніх 365 днів вчинив:

- ✓ 3 і більше порушень прав інтелектуальної власності, які не було усунуто власником веб-сайту станом на дату подання такого звернення; або
- ✓ 2 і більше порушень прав інтелектуальної власності, які було зафіксовано заявником до дати такого звернення, і при цьому має місце невиконання вимог ч. 11 ст. 56 Закону України "Про авторське право і суміжні права".

3. Судові справи, що відображають тенденції та проблеми захисту авторських прав в мережі Інтернет

A&M Records, Inc. v. Napster, Inc.

Посилання на обставини справи та рішення:

https://en.wikipedia.org/wiki/A%26M_Records,_Inc._v._Napster,_Inc.

<https://law.justia.com/cases/federal/district-courts/FSupp2/114/896/2343353/>

<https://law.justia.com/cases/federal/appellate-courts/F3/239/1004/636120/>

MGM Studios, Inc. v. Grokster, Ltd.

Посилання на обставини справи та рішення суду:

https://en.wikipedia.org/wiki/MGM_Studios,_Inc._v._Grokster,_Ltd.

<https://supreme.justia.com/cases/federal/us/545/913/>

Viacom International Inc. v. YouTube, Inc.

Посилання на обставини справи та рішення суду:

https://en.wikipedia.org/wiki/Viacom_International_Inc._v._YouTube,_Inc.

<https://law.justia.com/cases/federal/district-courts/new-york/nysdce/1:2007cv02103/302164/95/>

<https://law.justia.com/cases/federal/district-courts/new-york/nysdce/1:2007cv02103/302164/364/>

<https://law.justia.com/cases/federal/appellate-courts/ca2/10-3270/10-3270-2012-04-05.html>

Lenz v. Universal Music Corp.

Посилання на обставини справи та рішення суду:

https://en.wikipedia.org/wiki/Lenz_v._Universal_Music_Corp.

<https://law.justia.com/cases/federal/district-courts/california/candce/5:2007cv03783/196424/459/>

<https://law.justia.com/cases/federal/appellate-courts/ca9/13-16106/13-16106-2016-03-17.html>

Authors Guild, Inc. v. Google, Inc.

Посилання на обставини справи та рішення суду:

https://en.wikipedia.org/wiki/Authors_Guild,_Inc._v._Google,_Inc.

<https://law.justia.com/cases/federal/appellate-courts/ca2/13-4829/13-4829-2015-10-16.html>

Цікава українська судова практика:

Рішення Зборівського районного суду Тернопільської області від 16 лютого 2022 року у справі № 599/2627/21

Доступ до рішення суду: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103390277>

Рішення Святошинського районного суду міста Києва від 31 серпня 2023 року у справі № 759/8347/23

Доступ до рішення суду: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/113415070>

4. Інструменти для боротьби з порушенням авторських прав в мережі Інтернет

DMCA (Digital Millennium Copyright Act) Takedown Services:

Огляд: Різні сервіси (в т.ч. Google, YouTube, Facebook, Instagram, Twitter) запровадили механізм по видаленню або обмеженню доступу до контенту, що порушує авторське право відповідно до DMCA.

Google представила статистику по видаленню контенту, що порушує авторські права внаслідок використання DMCA takedown service. Можна ознайомитись за наступним посиланням:

<https://transparencyreport.google.com/copyright/overview?hl=uk>

Дослідження, присвячене використанню DMCA в щоденній практиці:

https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2755628

Крім того, з запитом щодо видалення контенту за DMCA можна ознайомитись на сайті Lumen:

<https://lumendatabase.org/>

Google Content ID:

Огляд: Content ID - це система цифрового відбитку, розроблена Google. Вона дозволяє власникам авторських прав, таким як музиканти та кіностудії, ідентифікувати та керувати своїм контентом на YouTube. Правовласники можуть вибрати, чи монетизувати, відстежувати або блокувати свій контент на платформі.

Загальна інформація про те, як працює Content ID:

<https://support.google.com/youtube/answer/2797370?hl=en>

Інформація про результати роботи Content ID у звіті Google "YouTube. Copyright Transparency Report":

https://storage.googleapis.com/transparencyreport/report-downloads/pdf-report-22_2022-1-1_2022-6-30_en_v1.pdf

YouTube Copyright Match Tool:

Огляд: Цей інструмент, інтегрований в YouTube, допомагає творцям контенту захищати свої оригінальні відео. Він дозволяє творцям знаходити копії своїх відео на YouTube та керувати, як вони хочуть обробляти відповідний контент.

Загальна інформація про те, як працює YouTube Copyright Match Tool:

<https://support.google.com/youtube/answer/7648743?hl=en>

Facebook Rights Manager:

Rights Manager - це інструмент на Facebook, який дозволяє власникам прав відстежувати та захищати свій контент на платформі. Він допомагає виявляти та керувати порушенням прав інтелектуальної власності, дозволяючи власникам визначити, як слід обробляти їх контент.

Загальна інформація про те, як працює Facebook Rights Manager: <https://rightsmanager.fb.com/#user->

[protection](#)

Amazon Brand Registry:

Огляд: Хоча спрямований переважно на товарні знаки, Amazon Brand Registry допомагає власникам прав захищати свою інтелектуальну власність на Amazon. Він надає інструменти для попередження та відповіді на можливі порушення на платформі.

Загальна інформація про Amazon Brand Registry: <https://brandservices.amazon.com/>

WIPO PROOF (не працює з 01 лютого 2022 року):

Огляд: WIPO PROOF - це цифровий сервіс, який надає BOIB. Він дозволяє творцям додавати докази існування своєї інтелектуальної власності за допомогою чіткої фіксації та доказів наявності цифрових документів

Загальна інформація про WIPO PROOF: <https://www.wipo.int/wipoproof/en/index.html>

Blockchain для захисту авторських прав:

Огляд: Деякі платформи, засновані на технології блокчейн (Ascribe (<https://www.ascribe.io/> -- більше не працює), Binded (<https://binded.com/signup.html>), Credits (<https://credits.com/en/overview/>), пропонують послуги захисту авторських прав шляхом створення незмінних записів (цифровий відбиток, сертифікат) про право власності на твір та транзакції та мають на меті забезпечити прозорий і безпечний спосіб управління і захисту правами інтелектуальної власності.

5. Нові виклики для авторського права: NFT та штучний інтелект

- 1) **NFT (англ. Non-fungible token)** – частина коду, записана в блокчейн, що містить метадані цифрового твору та посилання на його місцезнаходження.

Не зважаючи на те, що зв'язок між NFT та твором, захищеним авторським правом дуже посередній, оскільки NFT вказує лише метадані твору і не може вважатись твором, а відповідно і не може передбачати передачі майнових прав на певний твір, однак питання захисту авторського права все ж виникають.

І передусім вони стосуються ситуації створення NFT особою, якій не належать авторські права на твір і наступний продаж такого NFT. В цьому аспекті цікавим є питання чи суб'єкт авторського права володіє відповідними виключними правами на створення NFT.

Цікаві статті з цього приводу:

https://www.wipo.int/wipo_magazine/ru/2021/04/article_0007.html

<https://tind.wipo.int/record/47289>

https://www.jipitec.eu/issues/jipitec-12-5-2021/5497/vijayakumaran_pdf.pdf

<https://blog.liga.net/user/amyisenko/article/47816>

- 2) Інше цікаве питання, зумовлене розвитком інформаційних технологій – **авторське право на твори, створені в результаті використання штучного інтелекту.**

В різних країнах це питання регулюється по-різному. Новий закон про авторське право в Україні визначає, що такі результати можуть належати або авторам комп'ютерної програми, що згенерувала відповідний твір, або правомірним користувачам комп'ютерної програми. В США вважається, що дані результати, згенеровані штучним інтелектом не є «творами» в розумінні авторського права, і щоб бути захищеними авторським правом вони повинні бути творінням людини, а комп'ютер – лише допоміжним інструментом.

Цікаві статті з цього приводу:

<https://legalitgroup.com/avtorske-pravo-ta-shtuchnij-intelekt/>

<https://cedem.org.ua/analytics/shtuchnyi-intelekt-avtorske-pravo/>

https://www.wipo.int/wipo_magazine/en/2017/05/article_0003.html

<https://www.zdnet.com/article/who-owns-the-code-if-chatgpts-ai-helps-write-your-app-does-it-still-belong-to-you/>